

IV. NAUCZANIE RELIGIJNE

4.1. NAUCZANIE PAPIESKIE

„Ochrona środowiska jest także kwestią etyczną ze względu na stosowane ostatnio formy, w których nie zawsze uwzględnia się należycie człowieka i jego potrzeby. Jest to odpowiedzialność, o której nie należy zapominać, a odnosi się ona nie tylko do człowieka dzisiejszego, lecz także do człowieka jutra: każde bowiem pokolenie «zyskuje lub trwoni z pożytkiem lub szkodą następnego». Niech większy szacunek dla przyrody sprzyja także drodze do pokoju, podstawowego dobra dla człowieka dzisiaj i zawsze”.

Jan Paweł II, Przemówienie na Światowy Dzień Ochrony Środowiska, Watykan, 4.06.1986, *Szacunek dla przyrody niech sprzyja drodze do pokoju*, w: Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie IX*, 1, 1986, Poznań 2005, s. 874.

„Degradacja środowiska godzi w dobro stworzenia ofiarowane człowiekowi przez Boga-Stwórcę, jako nieodzowne dla jego życia i rozwoju. Istnieje powinność należytego korzystania z tego daru w duchu wdzięczności i szacunku. Z drugiej zaś strony świadomość, że dar ten przeznaczony jest dla wszystkich ludzi, stanowi dobro wspólne, rodzi również właściwe zobowiązanie względem drugiego człowieka. (...) trzeba zatem uświadomić sobie, że istnieje ciężki grzech przeciwko środowisku naturalnemu obciążający nasze sumienia, rodzący poważną odpowiedzialność przed Bogiem-Stwórcą”.

Jan Paweł II, Homilia w czasie liturgii słowa, Zamość, 12.06.1999, w: Jan Paweł II, *Pielgrzymki do Ojczyzny 1979, 1983, 1987, 1991, 1995, 1997, 1999, 2002. Przemówienia, homilie*, Kraków 2006, s. 1119.

„Wielu mieszkańców Watykanu widziało nieraz, jak prefekt Kongregacji Wiary kardynał Józef Ratzinger (późniejszy papież Benedykt XVI), po drodze do pracy zatrzymywał się, by pogłaskać spotkanego właśnie kota. (...) Wśród rzymskiej czworonożnej miauczącej braci znany był jako dostarczyciel obiadów i ktoś, z kim można porozmawiać. Jak mówią dobrze poinformowani, kardynał rozmawiał z kotami po niemiecku. Zapewne dlatego, że koty i tak odpowiadają po kociemu: miau i mrauuu. Taka rozmowa trwała nieraz i kilka minut. Napotkane po drodze zwierzęta często towarzyszyły kardynałowi do samych drzwi Kurii Rzymskiej. Podobno pewnego razu szła za nim procesja licząca ponad dziesięć futerkowców. Zainterweniował wtedy członek Gwardii Szwajcarskiej: «Eminencjo, proszę spojrzeć, koty najeżdżają Stolicę Apostolską»”.

K. Szczurski, *Wszystkie koty kardynała*, „Mały Gość Niedzielny”, [online:] <https://www.malYGosc.pl/doc/1107664.Wszystkie-koty-kardynała> [dostęp: 23.08.2019].

„Strata puszczy i lasów pociąga za sobą równocześnie stratę gatunków, które mogłyby w przyszłości stanowić zasoby niezwykle ważne nie tylko dla wyżywienia, ale także dla leczenia chorób i wielu usług. Różne gatunki zawierają geny, które mogą być kluczem do zaspokojenia w przyszłości pewnych ludzkich potrzeb lub uregulowania pewnych problemów ekologicznych”.

Franciszek, enc. *Laudato si'*, 32.

4.2. PISMO ŚWIĘTE

„A po czterdziestu dniach Noe, otworzywszy okno arki, które przedtem uczynił, wypuścił kruka; ale ten wylatywał i zaraz wracał, dopóki nie wyschła woda na ziemi. Potem wypuścił z arki gołębicę, aby się przekonać, czy ustąpiły wody z powierzchni ziemi. Gołębicą, nie znalazłszy miejsca, gdzie by mogła usiąść, wróciła do arki, bo jeszcze była woda na całej powierzchni ziemi; Noe, wyciągnąwszy rękę, schwytał ją i zabrał do arki. Przeczekawszy zaś jeszcze siedem dni, znów wypuścił z arki gołębicę i ta wróciła do niego pod wieczór, niosąc w dziobie świeży listek z drzewa oliwnego. Poznał więc Noe, że woda na ziemi opadła. I czekał jeszcze siedem dni, po czym wypuścił znów gołębicę, ale ona już nie powróciła do niego”.

Rdz 8,6-12

4.3. KATECHIZM KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO

339. „Każde stworzenie posiada swoją własną dobroć i doskonałość. O każdym z dzieł «sześciu dni» jest powiedziane: «A widział Bóg, że było dobre». «Wszystkie rzeczy bowiem z samego faktu, że są stworzone, mają własną trwałość, prawdziwość, dobroć i równocześnie własne prawa i porządek»¹. Różne stworzenia, chciane w ich własnym bycie, odzwierciedlają, każde na swój sposób, jakiś promień nieskończonej mądrości i dobroci Boga. Z tego powodu człowiek powinien szanować dobroć każdego stworzenia, by unikać nieuporządkowanego wykorzystania rzeczy, które lekceważy Stwórcę oraz powoduje zgubne konsekwencje dla ludzi i ich środowiska”.

Por. KKK 337; 340; 341.

---

¹ „Człowiek jest szczytem dzieła stworzenia. Opis natchniony wyraża tę prawdę, wyraźnie oddzielając stworzenie człowieka od stworzenia innych stworzeń”. KKK 343.